

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MARCH 20, 1944

STEVILKA (NUMBER) 65

1.700 nacijev padlo v Sloveniji

LONDON, 17. marca. — Včerajšnji komunikacij z glavnega stana maršala Tita poročajo, da so Nemci v svoji zadnji ofenzivi v Sloveniji izgubili 1.700 mož, in da naciji za sedanje operacije tudi plačujejo visoko ceno.

V uvodu poročila je rečeno, da je četam Osvobodilne vojske priskočilo na pomoč prebivalstvo Slovenije, ki se je v masi dvignilo proti okupatorjem. To zadnje poročilo je oddala radio postaja Svobodna Jugoslavija in je bila rekordirano v Londonu.

V istem poročilu je rečeno, da so bile srbske jedinice druge partizanske brigade zadnje dni v boju s četniki gen. Draže Mihajlovića, vojnega ministra za mejne vlade kralja Petra, član "državne garde" gen. Nedelja, z oddelki srbskega fašističnega Ljotića, kakor tudi z Nemci.

Pojasnilo

Pred nekaj tedni me je na prošil newyorški urad od Anti-Fascist Refugee Committee, da podpišem eno pismo, s katerim se apelira na prispevke, namenjene raznim anti-fašističnim beguncem v raznih krajih sveta. Meni je ta odbor poznal že več let, uživa podporo mnogih prominentnih ameriških liberalcev in naprednjakov; in ko se je mene prosilo za omenjeni podpis, se mi je dalo vtis, da se bo apel poslal na kakih enajst tisoč Amerikancev vključenih v organizacijski listini; to je ameriški javnosti. Poznavajoč dobro delo Joint Anti-Fascist Refugee odbora iz preteklosti, posebno takoj po španski civilni vojni, ko je ta odbor pomagal mnogim jugoslovanskim borcem, ki so pobegnili iz Francove Španije, sem dal pooblastilo, da se razpošlje apelacijsko pismo.

Toda, medtem so nekateri podružni uradi od Joint Anti-Fascist Refugee Committee, posebej oni v Clevelandu in v Kaliforniji, vzeli si svobodo razpošljati apele ameriškim Srbom, Slovincem in Hrvatom očitno v tisočih iztisih. Apel je bil prioben v nekaterih jugoslovanskih časopisih.

To je povzročilo neprijetno konfuzijo in sem prejel nešteto vprašanj za pojasnila od jugoslovanskih Amerikancev in sem primoran, da podvzamem ta način, da izjavim, da lokalni odseki od Joint Anti-Fascist Committee niso bili od moje strani pooblašeni, da z mojim podpisom apelirajo za prispevke med ameriški Jugoslovani.

Ako je kateri jugoslovanski Amerikane prispeval Joint Anti-Fascist Refugee Committee na moj podpis, pod vtisom, da prispeva v neko izključno jugoslovansko anti-fašistično vrhovi, bi bil po moji sodbi upravičen, da zahteva darovano svoto nazaj.

Zelim pa povdariti, da je stvar od Joint Anti-Fascist Committee dobra in da zasluži podporo vsakega anti-fašista.

Zračna ofenziva proti Nemčiji ne pozna odmora

Evropa od Francije do Avstrije bombardirana; dve toni bomb vrženih vsako minuto

LONDON, 19. marca. — Danes so britska in ameriška zračna brodografska zadalja Nemcem tri nadaljne težke udarce. Težki bombniki so skozi 24 ur svojih baz v Angliji in Italiji brez odmora razbijali nacistične postojanke od Francije do Avstrije in v teku 24 ur spustili nanje nič manj kot 20.000 tonov bomb, oziroma dve toni na minuto.

Nocoj je bila zopet velika sila bombnikov na letu proti Evropi. Brnenje motorjev se je čulo skozi eno uro, ko je zračna armada plula nad Rokavskim prelivom.

Ameriške letelce trdnjave so baš pred mrakom udarile skozi oster anti-letalski ogenj in zadale nemškimi utrdbam na francoski obali pri Pas de Calais enega najhujših udarcev.

Ameriški bombniki nad Celovcem in Gradcem

Petnajst ameriških bombnikov je s svojih baz v južni Italiji bombardiralo važno nacistično zrakoplovno pri Celovcu in vojne tovarne v predmestju Gradca v Avstriji.

Ta napad je bil napravljen potem, ko je britska zračna sila, broječa nad tisoč bombnikov,

vpriporila strahovit napad na kemični center v Frankfurtu v Nemčiji, na vojne tovarne v Bergeracu v Franciji in na druge nacistične tarče.

Knin na Hrvaškem pod ognjem
Za dobro mero so težki ameriški bombniki iz Italije vpriporili napad na Knin v Jugoslaviji, s čemur so podprli operacije, ki jih vodijo proti Nemcem jugoslovanski partizani.

Nemci so na zavezniško zračno ofenzivo odgovorili s tem, da so poslali nekaj letal nad vzhodno Anglijo, kjer so povzročili nekaj požarov. Štiri napadalna letala so bila sestreljena.

Britska zračna sila je tekom dneva izgubila 22 bombnikov, dočim ameriške izgube še niso bile objavljene.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Da, presodite po svoji lastni pameti!

"In še eno! Ne bo dolgo, ko se bo Adamič ali kdo drug iz njegove družbe oglašil in ponovno obdolžil 'klerikalne' in druge Slovence v starem kraju, da se bore na strani Nemcev zoper Zavezništvo."

Te besede je zapisal P. B. Ambrožič, iz urada pomožne akcije Slov. župnij. V svojem članku je omalovala Louise Adamiča, predsednika Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, da je slovenski narod skoro 100 odstotno v Osvobodilni fronti, da je Ljubljana 99% za partizane ter da 80% katoliške duhovščine podpira to osvobodilno gibanje. Isto da velja za stare klerikalne stranke. To so bile Adamičeve informacije do konca letošnjega januarja in je prepričan, da so strogo avtentične.

SANS nima namena voditi prepirne polemike z nobenim. V to se ni spuščal do zdaj in ogibal se je bo v bodoče. Ker pa p. Ambrožič neprenehoma napada SANS in njegove voditelje, dasi z SANSom ni nikoli imel nobenega opravka, obenem pa se poslužuje citatov iz Pastirskega lista ljubljanskega škofa in skuša slovenske Amerikance prepričati, da morajo verjeti kar je zapisano v Pastirskem listu, nikakor pa ne Adamiču, smo prisiljeni odgovorjati. Cel Winston Churchill je baje naselil "dobro razpredeni propagandi."

Adamič je omenil, da so njegove informacije do konca januarja. Mi pa posežemo še nekaj mesecev nazaj in se poslužimo ljubljanskega JUTRA od 23. do 24. septembra.

V zadnji polovici lanskega septembra je bil umeščen za predsednika ljubljanske uprave general Leon Rupnik in je ob

tej priliki napravil sledeči govor:

"Gospod vladni predsednik (Dr. Wolseger, predsednik koroške deželne vlade), gospodje! V imenu vseh mojih slovenskih rojakov vas prosim, da sprejmete najgloblje občuteno zahvalo, ki jo blagovite tolmačiti v hvalnem komisarju: za dobrobrotnost ter za izdatno, odkrito pomoč, ki ste jo, gospod vladni predsednik, v svojem nagovoru obljubili slovenskemu ljudstvu od strani velikonemške države. Genijalnemu vodji nemškega naroda, ki neumorno skrbi za boljšo bodočnost vseh poštenih ter obnove željnih evropskih narodov, pa se bomo Slovenci zahvalili s tem, da bomo v svoji majhni pokrajini postavili vse svoje moči, da se ob častnem sodelovanju nemške vojaške sile ne samo materialno, marveč tudi duševno razbijeta oba bojnica instrumenta židovskega sovražnika človeštva, pluto-kracija in boljševizem.

Vaša Ekscelencija, gospod knezoškof! Gospodje!

Iskreno vas pozdravljam in se vam zahvaljujem za udeležbo in pozornost pri moji umestitvi za predsednika pokrajinske uprave. Tu navozim predstavnikom cerkve in oblasti, predstojnikom uradov in visokim uradnikom pokrajinske uprave mi ni treba šele poudariti pomena na ukaz vodje velikonemške države ustanovljene lastne pokrajinske uprave.

Za slovenski narod je to prvi korak k ozdravljenju vseh ran, ki so mu jih prizadejali sovražniki Evrope in vsega človeštva, k obnovi strahotno razdejane domovine, k polaganju temeljnega kamna sreče in lepe bodočnosti, k podvigu duha v zarjo

(Dolje na 2. strani)

KRALJ PETER SE DANES OŽENI

WASHINGTON, 19. marca. — Jugoslovansko poslanstvo je danes naznanilo, da se jutri v Londonu kralj Peter poroči s grško princeso Aleksandro. Za priči pri poroki bosta angleški kralj Jurij IV., ki je Petrov krstni oter, in grški kralj Jurij II.

Kralj Peter je bil 6. septembra 20 let star, princeza pa bo prihodnjo soboto spolnila 23. leto. Dvojica je bila formalno zaročena od lanskega julija, neuradno pa že od leta 1942.

Novi grobovi

GEORGE SMOLKO MARKO KRIVAČIČ

Kot smo v soboto poročali, je umrl George Smolko, stanujoč na 1564 E. 34 St. Bil je težko bolan več mesecev. Tu zapuša soprogo Mary, rojeno Kardinal, hčer Mary, poročeno Krivačič, katere soprogo Pfc. Michael Krivačič se nahaja z 5. regimentom ameriške armade v Italiji, in vnukinjo Rose Mary Krivačič. Star je bil 53 let in je bil doma iz vasi Odrance, fara Beltonci v Prekmurju, odkoder je tudi njegova soproga. V Ameriki se je nahajal od leta 1913 ter je delal pri Illuminativ Co. Bil je član društva "sv. Štefana št. 224 KSKJ, Presvetege Srca Jezusovega št. 55 SDZ in podružnice št. 6 SMZ.

Sedem ur po smrti pokojnega George Smolko pa je umrl Marko Krivačič, oče zeta družine Smolko. Pokojni je stanoval na 1004 E. 61 St. Star je bil 57 let ter je bil doma iz sela Venac, okraj Karlovac. V Ameriki se je nahajal od leta 1903. Pri American Steel & Wire Co. je delal 37 let. Bil je član društva št. 14 HBZ. Tu zapuša za lujočo soprogo Marijo, rojeno Jeršek, štiri sinove in dve hčeri: Mary Liković, Michaela, ki se nahaja v Italiji, George, Frances Hanlon, Leono Germ, Johna, Heleno in Edwarda.

Trupla obeh se nahajata v pogrebem zavodu A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., odkoder se bo vršil skupen pogreb v torek, ob 9. uri zjutraj v cerkev sv. Pavla in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališču. — Bodi jima ohranjen blag spomin, preostali pa naše sožalje!

SLAB IZGLED ZA VOLITVE ZA VOJAKE

WASHINGTON, 19. marca. Predsednik Roosevelt je do sedaj prejel odgovore od 42 držav glede zvezne glasovnice za vojake. Izgled, da bodo države stopile v akcijo, je jako slab.

Ni manj kot 13 guvernerjev je sporočilo, da ne nameravajo podvzeti tozadevno nobenega koraka, dočim jih je šest sporočilo, da zakoni njih držav dovoljujejo rabo federalnih glasovnic. Ali bo predsednik zakon podpisal ali vetiral, ni znano.

75-LETNICA

Včeraj je obhajal 75. rojstni dan poznani pogrebnik Joseph Zele, ki je zlasti vnet podpornik Mladinskega pevskega zbora na Waterloo Rd. Pevci tega zbora so mu včeraj zapeli na slovenskem radio programu par pesmi v počast. — Se na mnoga leta zdravja in veselja, Mr. Zele!

Vojne bo konec v teku dveh mesecev, izjavlja Ford

ATLANTA, 19. marca. — Henry Ford je v razgovoru z nekim časnikarjem od lista "Atlanta Constitution" izjavil, da je prepričan, da vojna ne bo trajala več kot dva meseca. Ko je bil vprašan, iz kakšnega razloga prihaja do tega zaključka, je rekel:

"Iz nobenega." Potem pa se je nasmejal in dostavil:

"Razlogov, ki jih imam, vam ne morem povedati. Ampak jih imam. To je vse, kar hočem reči o tem predmetu."

Ford je tudi rekel, da se bo eventualno železnice popolnoma opustilo kot prevozno sredstvo, in do bodo njih mesto zavzela letala.

Na vprašanje, kaj smatra za poglavitni povojni problem, je Ford odgovoril:

"Delo. To je odgovor na vsa vprašanja. Lenoba in brezdelje sta vzrok vsega, kar je narobe na svetu. Z lenobo ne mislim samo ljudi, ki ne delajo, temveč tudi zemljo, ki ne producira."

RUSKI PARTIZANI REŠILI MESTO ROVNO

MOSKVA, 15. marca (O.N.A.). — Mesto Rovno, ki leži na starem predvojnem poljskem ozemlju, je bilo rešeno popolnega porušenja le od partizanov, ki so Nemce napadali od zadaj in jih tako prestrašili, da si niso dali dovolj časa za izvedbo tako obsežnega porušenja, kot so ga bili pripravili.

Rovno je eno središč lesne industrije v tej pokrajini. Časopis poljskih patriotov, "Wolna Polska", opisuje kako je bilo mesto rešeno preteče nevarnosti, narkar so ga Rusi zasedli na dan 5. februarja.

V istem poročilu pravi omenjeni poljski list tudi, da so Nemci na svojem umiku odgnali s seboj večje število poljskih prebivalcev.

KJE JE FRANK JURINA

Iz Carbondale, Pa., je dospel brzojav za Mr. Frank Jurina, da je tamkaj umrl njegov brat Joseph, čigar pogreb se vrši v sredo zjutraj. Ako kdo ve, kje se Frank Jurina nahaja, je proš, da mu tozadevno sporoči.

Snežena pomlad

Danes ob 12.49 popoldne nastopi uradna pomlad, ampak zima je še vedno tu, dasiravno ne uradno. Tekom noči je zapadlo precej snega.

Mladi zlikovci

Policija je snoči iskala troje fantalnov, ki so na Scovill poulični kari iztrgali kondukerki Gladys Walker šop 50-centovoznih listkov v vrednosti \$15.

Rdeča vojska je vdrla v Romunijo

Rusi so zavzeli 40 vasi v Besarabiji; Nemci in Romuni povsod na divjem begu

LONDON, 20. marca. — Včeraj so ruske čete na 31 milj široki fronti vdrla preko predvojne romunske meje, prekoračile reko Dnjester in zavzele 40 vasi v Besarabiji, kjer se nahajajo nemške in romunske legije vsepovsod na divjem begu.

Sovražnik je tako demoraliziran, pravi zadnje vesti iz Moskve, da v mnogih slučajih tekom bega ni niti več sposoben pognati mostov v zrak.

Tekom dneva je padlo na tisoče Nemcev in Romuncev, potem ko so bili od Rusov obkoljeni, medtem ko so drugi tisoči našli smrt v Dnjestru. V ruske roke so padle velike količine vojnega materiala, tankov, topov in drugih potrebščin.

Nemci pri Odesi stoje pred katastrofo

Velike nemške sile, ki se umikajo proti Odesi, daleč južno-zapadno, očitno stoje pred lomom prvega reda, z ozirom na rusko prodiranje v Besarabijo in proti izlivu Donave v Črno morje, ki grozi zapreti Nemcem v južni Rusiji priliko za umik v doleno Romunijo.

V stari Poljski so Rusi včeraj zavzeli trdnjavo Kremenec, ki se nahaja samo 70 milj od Lvova, in potem so udarili naprej in okupirali neko vas, ki je samo 70 milj oddaljena od Lvova.

Hud udarec za romunsko moralo

Informacije, ki so dospele v London, delajo vtis, da prekoračenje Dnjestra in druge ruske zmage učinkujejo s strahovito poraznostjo na že itak demoralizirano vojno razpoloženje Romunije. Romunski prebivalci glasom poročil bežijo iz besarabskih vasi, predno dospejo tjakaj Rusi.

Britski radio je tekom dneva apeliral na Romune, da zapustijo svoje nemške zavezništvo.

Celi bataljoni zajeti

Na več sektorjih so Rusi zajeli cele bataljone sovražnih čet, ki so se na tem sektorju ubuleti, ki je bil objavljen v Buletin, ki je bil objavljen v Moskvi opolnoči, pravi, da je bilo očitno obkoljenih.

UNIJE IN PODPORNE ORGANIZACIJE MORAJO DO 15. MAJA VLOŽITI DAVČNO POROČILO; SO PROSTE DAVKOV

WASHINGTON, 17. marca. — Zvezni davčni urad je včeraj določil 15. maj kot zadnji dan, ko morajo razne organizacije, katerim od sedaj ni bilo treba delati davčnih poročil, predložiti poročila o svojih dohodkih in izdatkih. Ta davčna poročila so postala obvezna za 180.000 organizacij v državi na podlagi nove davčne postave, katero je kongres sprejel navzlic temu, da jo je predsednik Roosevelt vetiral.

Sledeče organizacije so prizadete in morajo v smislu zakonov predložiti davčna poročila:

Delavske unije, bratske podporne organizacije, poljedelske organizacije, zadrage, posojilna in stavbinska društva, organizacije uslužbencev, trgovska

lo blizu Vinice obkoljenih in pobitih 1.500 Nemcev, medtem ko je bilo na sektorju pri Bratslavu 4.000 Nemcev in Romunov ubitih, 500 pa ujetih.

Bukarešta se nahaja manj kot 270 milj od prodirajoče Rdeče vojske, medtem ko so Rusi manj kot 250 milj od Ploestija, kjer se nahajajo romunski veliki, ki so vitalne važnosti za nemško oboroženo silo.

Nobenega znaka za odpor

Besarabija je zapadno od Dnjestra skoro ena sama velika planota, z zelo malo cestami, ki se konča šele pri Karpatih, ki so bili od nekdanj naravna obramba proti prodirajočim armadam. Sedaj ni nobenega znamenja, da se bodo Nemci postavili v bran na tem terenu, temveč ustavili se bodo očitno šele pod Karpati.

Šesta nemška armada skoro docela uničena

Nemci so po porazu pred Stalingradom reorganizirali svojo šesto armado, ampak sedaj je ta armada zopet skoro docela uničena, pravi Moskva. Razbili so jo Rusi v operacijah pri Nikolajevu.

Od nje so ostali le oddelki, ki bežijo proti Odesi. Nikolajev, pristaniško mesto ob Črnem morju, na vzhodnem bregu reke Bug, je že popolnoma obkoljen od tretje ukrajinske armade, kateri poveljuje general Rodjon Malinovskij.

Severozapadno od Vinice so ruske čete zavzele 10 večjih krajev, med njimi Kusikovski, medtem ko je Rdeča vojska v pokrajini med Mogilevom in Podolskim okupirala 55 vasi. Nemci, ki so se na tem sektorju umikali ob železniški progi, so bili očitno obkoljeni.

društva in zveze, trgovske zbornice, civilne lige, zadrage banke, družabne organizacije in nekatere vrste finančne in kontrolne korporacije, ter federalne kreditne unije, ki so organizirane na podlagi federalnega zakona, toda niso v celoti lastovane od Zed. držav.

Okrog 280.000 organizacij je prejelo obvestila, da jim ni treba delati finančnih poročil. Toda v smislu nove postave bo moralo navzlic temu 180.000 organizacij predložiti natančna poročila svojih dohodkov in izdatkov, akoravno jim ne bo treba plačati davka.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znamk!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

LOUIS F. TRUGER:

KAKO VELIK JE MOŽ...

Nad Londonom je bila v teku ostra zračna bitka med angleškimi Spitfire zrakoplovi ter nemškimi bombniki in lovskimi letali. Stucka bombniki so pošastno padali iz vrtoglave višine v nižino ter odlagali težke bombe, katere so istotako pošastno in mozek pretresajoč tulile skozi zrak proti svojim ciljem. Kamorkoli je udarila tam se je pokazala globoka jama; kjer je stala pred nekaj trenutki hiša, je sedaj samo kup kamenja ali pa liže notranjost in streho rdeči jezik. Izpod razvalin in gorečih hiš se čuje človeško vpitje, tu in tam je otročji krik in jok pretrgal zagrinjalo pošastne simfonije nemških bomb-siren...

Londončani so doživljali prve zračne napade nemške Luftwaffe. Splošen nered in zmešnjava je vladala povsod; ljudje so se drenjali pred zakloni, vsak je hotel biti prvi. Bili so kakor ovce na paši, kadar se zaleti med nje volk. Množica je imela vsaj toliko prisotnosti duha, da je dala prednost materam z otroci v naročju, sicer je veljalo načelo: vsak zase.

Med to množico se je prerival majhen mož-pritlikavec, koji je bil v nevarnosti, da ga neredna ljudska masa zmečka ali pohodi. Pot mu je lil po obrazu od truda in napora, da ostane na nogah; s komolci se je upiral v solidno steno ljudske mase, katerega ga je končno prinesla do vrat zaklona in dalje po stopnicah v varen zaklon, toda ne brez bunk na glavi in bolečih reber.

Ta mali mož, ki je visok samo 36 palcev ali tri čevlje, je bil Nicky Nelson. Nicky, dasi majhen, je imel veliko srce in veliko, hrabro dušo. On ljubi z vsem srcem svojo Anglijo, kar je dokazal takoj prvi dan vojne, ko se je hotel vpisati v armado, toda naborna komisija mu je vljudno povedala, da je premajhen. Skušal je priti v Rdeči križ in druge ustanove, toda povsod so mu rekli: premajhen. Nicky je bil užaljen. Kaj za to če je majhen, ima pa veliko, pogumno in hrabro srce!

Usoda je vsakemu izmed nas namenila nekaj določenega, kar dokazujejo dnevi dogodki. Vsak izmed nas ima določeno nalogo, da jo izvrši tekom svojega življenja. In kadar je ta naloga dovršena, je naše delo na tem planetu dokončano. Ne glede na to, ali smo po postavi možje-pritlikavci ali veliki, nam odločeno delo mora biti izvršeno, sicer trpi tista celota, ali del celote, katere del smo mi.

Nicky Nelsona, čeprav pritlikavec, je usoda izbrala, da je postal paradoks. Ko je Nicky čutil pod seboj trda, kamenita tla, se je oddahnil ter si obrisal pot s čela. V zaklonu je vladal splošen nered, kljub temu da je ljudstvo skušalo biti hladnokrvno. Dnevni dogodki so bili preveč za londonsko prebivalstvo, da bi samo od sebe vzdržalo red. Treba je bilo nekoga, ki bi jim z besedo pomiril živce, ki bi jim dajal direktive, ki bi mislil zanje. Nicky je takoj, ko se mu je posrečilo stopiti na klop, kjer je lahko opazoval ljudsko bojazan in zmešnjavo, spoznal, da je potreba tu nekoga, ki bi bil sposoben služiti masi kot vodnik. In Nicky si je mislil: Nicky, tu se ti nudi prilika, da pomiriš ljudstvo ter mu kaj svetuješ. Poskusi, morda se ti posreči, čeprav si pritlikavec, da doprineseš nekaj h obrambi Anglije.

Stoječ na klopi, je bil videti povsem normalen, če ne celo velikan. Dvakrat, trikrat je glasno, kolikor so mu dala pljuča, zavpil ter opozoril množico nase, da želi govoriti. Množica je takoj potihnila in jokajoči otroci so se plašno privili k materam ter utihnili. Nicky je v kratkih besedah orisal položaj Londona ter povdarjal, da se mora ljudstvo organizirati ter izbrati izmed sebe osebo, ki bo gledala na to, da se vrše vsi vhodi in izhodi iz zaklona po naprej do očenem redu, sicer preti nevarnost, da se nekega dne pripeti katastrofa. Mi moramo gledati na to, je končal Nicky, da je narod popolnoma hladnokrvnen, da se ne drenja pred vhomom v zaklone in na stopnicah, temveč, da v rednem tempu koraka ter stopa po stopnicah ne da bi drug drugega potiskali naprej. Ta kratek

magovor je zelo blagodejno vplival na množico. Takoj je sledila njegovemu nasvetu, in danes je Nicky Nelson že tretje leto "Fire Marshal" v enem londonskih distriktov. Ni vprašanje, kako velik je mož — ali narod — ampak, iz česa je ustvarjen.

Slovenski narod je eden izmed najmanjših narodov na svetu, kljub temu pa je doprinesel in še vedno doprinese svoj del za obrambo svobode in demokracije. Kot član velike slovenske družine in kot integralni del Osvobodilne fronte južnih Slovanov, vodi neizprosni boj proti divjim hordom Hitlerjevega tretjega rajha. Štirinajst in petnajst letni dečki se bore ob strani svojih očetov, bratov in sester; nežne deklice so postale utrjene gerilke-partizanke in njih krogla le redko izgreši svoj cilj. Žena in mož, brat in sestra, nevesta in ženin se borita v istih zakopih, za isto skalo. Tu ni vprašanje, kaj si, odkod si; ni vprašanje, kaj je tvoje prepričanje, mišljenje; ni vprašanje, ali si katolik, pravoslaven ali musliman; duhovnik, svečenik, profesor, delavec, kmet, ali dijak. Taka vprašanja v jugoslovanski Osvobodilni fronti ne eksistirajo; taka vprašanja borbeni Slovenci, Hrvati in Srbi ne poznajo. Oni poznajo samo eno: skupen, neizprosni boj naci-fašizmu, intoleranci in izdajstvu, njih cilj pa je svoboda, demokracija in enakopravna Jugoslavija, ki bo z jamčila svojemu narodu absolutno versko in politično svobodo, demokratično in narodno-enakopravno vlado.

Ni vprašanje, kako velik ali majhen je kak narod — vprašanje je, iz česa je ustvarjen. Mi, Jugoslovani v Ameriki, kakor tudi naša prva, druga in tretja generacija, smo lahko ponosni na svoje krvne brate in sestre, na svoje jugoslovanske pokolenje, kajti člani in potomci smo naroda, ki je sicer majhen po številu, pa velikan po svoji veliki duši, hrabrosti in stanovitosti. Naši sinovi, kojih rodna domovina so Združene države, se bore na vseh frontah sveta; njih mlada življenja ugašajo na bojnih poljanah za iste principe, za isto sveto stvar, za katero se bore naši bratje-partizani na Balkanu. Ko zapirajo zadnje svoje trudne oči, ne v mehki postelji, ampak v krvi, blatu, ognju in vodi, njih misli pohite k svojim dragim in preko Južnega morja, Pacifika in Atlantika plove njih duh k svojim materam šepetajoč zadnje besede: Mati, ne jokaj! Nisem sam, ki moram dati svoje življenje za to, da bo svet živel v miru. Milijoni in milijoni širom sveta so žrtvovali najdražje, kar so jim dale njih matere, življenje, in milijoni nam bodo sledili. Dal bože, da ne bodo naše žrtve zastoj!

Da! Dal bože, da ne bodo žrtve, katere doprinasamo Slovenci kot člani družine sveta, doprinešene zastoj, ampak da bo vzklila iz krvi, prelite na bojnih poljanah, krasna roža svobode, bratstva in enakopravnosti!

IZ URADA Slovenskega ameri- škega narodnega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

novoga časa, ki je že razkrinkal sleparstvo z zlatom ter postavil pošteno delo in njegove sadove na prvo mesto, človeštvu pa bo s pravičnejšo razdelitvijo dela in tako pridobljenih dobrin naposled omogočil srečnejše življenje.

Vsi smo dolžni prizadevati si za vsemil silami za blagor našega

naroda in tako tudi za blaginjo sosednih narodov. Navodila za odslej bolj dinamični potek našega dela se bodo razvrtela po potrebi. V tem smislu vas prosim, da svoje moči zastavite v svo silo. Za povečanje vaše storitve s primernim prvim povišanjem vaših prejemkov, tistih uradnikov, ki do sedaj niso imeli zadostnih prejemkov, sem že dobil ukaze. Za najbližnji čas je to povišanje samo provizorij, pa bo kmalu dokončno pravično urejeno za vse.

Slovenski svetčanega umeščenja naše lastne pokrajinske uprave hočemo dati izraz s tem, da gremo takoj na delo, ter se za vsemil silami za blagor našega

INŽENIRJI V ITALIJI; NEMŠKI MORNAR REŠEN

Spodaj na levi strani vidite angleške vojake-inženirje, ki z veliko naglico delajo, da bi zgradili most za prihajajoče edlinice s orožjem in trucki. Na desni strani angleški mornar vodi nemškega vojnega ujetnika, kateri ima oči zavezane. Ujeti vojak je bil rešen, ko se je torpediralo nemško podmornico, ki se je nato potopila.

delitve časa in brez navajenih pomislekov posvetimo popolnoma za blaginjo slovenske narodne skupnosti.

Upam, da bodo tudi italijanski gospodje, ki imajo namen ostati pri nas, ravnolako zvesto vršili svojo dolžnost kakor sedaj. Enake brige kakor za vse druge bo pokrajinska uprava posvetila tudi njim.

Ustanovitev Slovenske domobranske legije

JUTRO 24. sept. na prvi strani. Poziv poveljstva k prostovoljnemu vstopu v legijo.

"Slovenci!"

Vsled izdajstva italijanskega kralja in njegovega zahrbtega maršala Badoglija je italijanska vojsna sila prenehala obstajati. Po sramotni izklaji Badoglijeve klike je nedvomno jasno: tudi naša ljubljana slovenska domovina bi bila s pomočjo anglo-ameriške plutokracije izročena boljševizmu. Na področju naše drage domovine naj bi bila po izdajalcih in boljševiških izkoreninjenosti izvojevana borba, ki naj bi pahnila naše pridno, delavno in pobožno ljudstvo v trpljenje, nasilstvo, lakoto, rop in umor brezbožnih in brezsrčnih robotnikov kot nečastnih pomagačev v korist židovske svetovne tiranije.

Da se to prepreči, je prišla k nam na pomoč Fuhrrerja velikonemška vojsna sila, ki nas bo ščitila. Nemški vojak in častnik se bori pogumno in hrabro. Hrabrost, čast in zvestoba so za nju sveti pojmi. Nečastnosti in strahopetnosti ne poznata. S svojo močno borbeno silo je Nemčija edina trdnjava zoper boljševizem in kapitalizem. Pod vodstvom Nemčije bodo mladi narodi Evrope premagali boljševizem in kapitalizem.

Za obstoj naše domovine vstopamo v borbo zoper komunistične bandite in roparje. Predsednik pokrajinske uprave, divizijski general Leon Rupnik, je v svoji proklamaciji jasno naznačil naše cilje in začrtal naše dolžnosti. Pod vodstvom naših slovenskih poveljnikov, ki nam bodo poveljevali v našem materinskem jeziku, bomo uničili boljševiške morilce in požigalce v naši deželi, kjerkoli jih bomo dosegli. Nemška vojska in policija nas bosta pri tem v zvestem tovarištvu podpirali.

Naša dolžnost je: vsak pošten, za borbo sposoben Slovenec od 18. do 35. leta starosti, naj se prostovoljno javi za zaščito svoje domovine, za vzdrževanje in ohranjanje reda in discipline ter za vzpostavljene razdeljane domov, v slovensko domobransko legijo.

Slovenci! Javite se poveljstvu slovenskih domobrancev v mest-

ni hiši, Ambrožev trg 7, v Ljubljani, na deželi pa pri pristojnih oblastih ali občinskih uradih."

Iz govora predsednika pokrajinske uprave, divizijskega generala Leona Rupnika, objavljen v JUTRO 23. septembra 1943. (Jutro je tedaj postalo trojezično: nemško, slovensko in italijansko.)

"Jamstvo za uspeh tega boja (proti boljševizmu in anglo-ameriški plutokraciji) in za bodočnost našega naroda, ki bo iz tega boja vzklila, nam daje genialni vodnik boja za srečo vseh mladih evropskih narodov, ki jim je za čast in obnovo, Vodja velikonemške države — Adolf Hitler ..."

Slovenski Amerikanci se že dve leti ponašamo, da Slovenija ni rodila kvizlinga. Toda žalibog, smo se prevarali. To neslavno vlogo je prevzel prejšnji slovenski general Leon Rupnik. Iz njegovega nagovora je nemogoče prezreti dejstva, da je umeščanju prisostvoval tudi ljubljanski knežof in drugi "predstavniki cerkve". Da so si izbrali Hitlerjevo stran in nastopili proti Osvobodilni fronti, ni povedano samo v označenih govorih in proklamacijah, temveč tudi — hvala p. Ambrožiču za opozorilo — v škofovem Pastirskem listu.

Jugoslovanska o s v obodilna vojska, v kateri je priključena tudi Slovenska osvobodilna vojska, je priznana za eno izmed ZAVEZNIC in dobiva vojni material od Amerike in Anglije. Po zagotovilu Winstona Churchilla bodo partizani prejeli vsi pomoč, ki jo jim Anglija zamore dati. Slovenci, ki sodelujejo z Nemci in nasprotujejo Osvobodilni vojski, enostavno nasprotujejo trem največjim zaveznicam — Ameriki, Rusiji in Angliji, in odgovorni faktorji bodo morali dati po končanem vojskovanju svoj zagovor, ne samo svojemu narodu, temveč tudi vsem zavezniškim silam.

Kot omenjeno v začetku, se omenjeni položaj nanaša na razmere koncem lanskega septembra. Da ljudstvo ni sledilo vabilu kvizlinga Rupnika, niti ne drugim njegovim "kimačem", je soditi iz izjave Louisa Adamiča, katere krije položaj do konca januarja t. l.

Kdo se v Sloveniji bori za svobodo domovine? Sodeč po priobčenih govorih, se borijo partizanske skupine le za "boljševizem in anglo-amerikansko plutokracijo", domači kvizlingi pa pomagajo Hitlerju ščititi domovino pred "židovskim sovražnikom človeštva".

Da! Ljudje naj presodijo po svoji pameti!

Mirko G. Kuhelj,
izvršni tajnik.

Narod, ki se komaj razlikuje od živali

V pragozdovih južnoameriške republike Paragvaja živi ljudstvo, ki je najmanj prosvetljeno na svetu. To so Gvajaki, ki jih v svoji knjigi opisuje francoski potovalec Jean Vellard.

Moški in ženske hodijo tam čisto goli in njen jezik je tako siromašen, da nima niti besede za očeta in mater.

Bivališče ne poznajo. Njih najbolj razvito orodje je kamenita sekira. Orožje im je pa lok.

Odrasli Gvajaki so visoki komaj poldrugi meter. Živijo v skupinah po petnajst do dvajset ljudi in so brez poglavarjev. Le tisti, ki ubije kakšnega jaguarja in nosi potem čepico iz kože te zveri, ima nekaj moči nad drugimi.

S pastmi lovijo živali, ribarstvo pa z lokom in puščicami, ker mrež in trnkov ne poznajo. Če ne dobe boljšega, se preživljajo z jagodami, grenkimi pomarančami ali s črvi.

Enkrat na leto imajo svojo srečno dobo, to je takrat, ko so gnezda divjih čebel v tleh in v votlih drevesih napolnjena medom.

Gvajaki se spravijo tedaj ta med in ga sproti uživajo, ker niti ne mislijo, da bi se zalotili za slabe čase.

Na drevesa plezajo s čudovito spretnostjo, ker se jim morejo oprijemati s prsti na nogah kakor opice. Rajši pa poderejo celo drevo, kakor da bi plezali nanj če naletijo na čebelino gnezdo.

Vellard pravi, da do danes še ni uspelo ujeti nobenega živega odraslega Gvajaka. Svoje mrtve pokopavajo s posebno sveto častjo. Kadar si krešajo kremenci ogenj, pojejo nekakšno žalostinko, s katero prosijo dež za milost. Boje se ga bolj kakor Evropejv in jaguarjev.

V določeni starosti jih zagrebi divja želja. Tedaj zbežijo iz tistih, s katerimi so dotlej živeli. Nihče ne izve, kje se tedaj potikajo. Ta želja je čudna bolezen, ki je ni mogel doslej ozdraviti še noben zdravnik.

Jakuti v Sibiriji

so največ
požrešneži na svetu

Vsi ljudje se pečajo z vsem. Tudi v vprašanju, kateri narod na svetu ima najhujše jedo, se so pobavili neki zadevni strokovnjaki. Ugotovili so, da naj več pojedo Jakuti, ki bivajo v Sibiriji in spadajo pod Rusijo. Jakuti štejejo le 250.000 duš.

Prebivajo ob reki Leni in njenih pritokih ter se bavijo z lovom, goved in severnih jelenov. Oblačijo se v goveje konjske kože. Pravične ženske obleke so navadno obrobene s dragoceno kožuho in obložene z zelo lepimi srebrnimi kraski.

Dragocena kožuhovala tam kajšnje divjačine napravljajo iz bogatih rudnikov deželo za bogato. Jakuti torej lahko mnogo pojedo, ker so bogati.

V nasprotju z Jakuti pa drugi azijski narod, namreč Japanci, za v jedi zmerno življenje. Ti pospravijo povprečno le tretjino toliko jedi, kolikor je potrebuje dober evropski mošček.

Razmerno dosti pojedo Američani, ki v tem oziru Evropejci v splošnem precej prekašajo.

GRBA GA JE PREŽIVEL

Uprava svetovne igrarice Monte Carlu je pred časom dobila izgnati Francoza Andreja Peligona, ker je nosil ponarejen grbo.

Peligon se je preživil od tistih, ki prav trdno verjamejo, da ima igralec srečo v igri, če igra na kako grbo ali se je dotika.

Zato so igralci božali Peligona novo grbo, preden so stopili igraralnic in so dajali Peligonu bogate napitnine, če so dosegli zmago.

Pozneje se je slučajno zgodilo, da Peligon sploh nima grbo. Imel je popolnoma normalen dasi majhno postavbo in si je grbo narediti iz lesa, ki si je privedel pod suknjico.

Odpoved nesrečne žene

ROMAN

Po W. Hauffu priredil Franjo Kolenc

(Nadaljevanje)

— Hitro, ker se mudi! — ga je silil prijatelj. — Ali pa morda ne maraš iti z menoj? — je dodal mrko. Iz glasu mu je zvenela prikrita jeza.

— Oprosti, ne morem iti! — je zmedeno odvrnil Froben. — Glava me boli. Razen tega pa tudi moram čitati milostljivi.

Kar je gost pričakoval, se je zgodilo. Faldner je besno zarjup in iz oči so mu švigale strele.

— Ne, ženi ne smeš več ničesar čitati. Saj je že čisto nora. Za nobeno rabo ni. Gospodinjstvo propada, a ona se ne zmeči za nobeno stvar. Za sebe le čitaj, toda njo pusti pri miru! Naj vrši hišne posle, kakor pred tvojim prihodom.

Po teh besedah se je obrnil k ženi, ki se je tlesla pred njim. Presunljivo jo je pogledal in ji ukazal:

— Jozefa, iti moraš v vrt k delavcem in pogledati, ali ne le-narijo. Potem pa se obleči in obišči pastorevo gospo. Si razumeš? Ko se vrnem, mora biti vse v redu.

Obrnil se je in zapustil sobo. Stopnice so se tresle pod njegovimi težkimi koraki.

Tako razjarjen Faldner še ni bil, odkar je bival Froben pri hiši. Večkrat je prišlo do razprtij med njim in ženo, a ker je ona vse mirno prenesla, se je kmalu pomiril. Tako divjega pa ga še ni videl. Nepremično je strmel proti vratom, ki jih je baron tako zaloputnil, da so se stresla okna in kozarci na mizi. Ko je odmev korakov utihnil, se je plašno obrnil proti Jozefi.

— Kaj je to? Kaj mu je daries? — je vprašal tiho.

Mlada žena se je še vedno tresla pri mizi. Glavo je imela sklonjeno, kakor da bi hotela skriti solze, ki so ji privrele iz oči.

— O, saj je približno tak ko navadno — je vzdihnila žalostno, ne da bi dvignila oči. — V vaši navčnosti se je nekaj časa premagoval, sedaj pa se zopet začne stara pesem.

— Ljubi Bog, kaj vse zahteva od vas! — je nadaljeval Froben. — Pošljite kako deklo v vrt.

— Tega ne smem storiti — je dejala Jozefa odločno. — Sama moram iti. Sploh misliti ne upam, kaj bi bilo, ako bi me zvečer vprašal, ali sem bila pri delavcih in bi mu odvrnila, da ne.

— In kaj bo s obiskom? — Moram ubogati. Saj ste slišali, da je ukazal.

Pustiva to, ker se pomagati itak ne da. — Vzdihnila je. Oči je počasi dvignila in milo pogledala Frobna. Nekaj trenutkov ga je molče opazovala, potem pa je mehko dejala:

— Dozdeva se mi, da ste se spremenili. Veselost je izginila z vašega obraza in iz oči vam odseva neka skrita žalost. Morda se ne počutite dobro. Kaj je vzrok vaše spremembe? Mogoče mož? Ali celo — jaz?

Zadnje vprašanje je izgovorila počasi in bolešno, kakor da bi hotela izraziti, kako težko bi ji bilo, ako bi v resnici bil radi nje žalosten.

Froben je molčal. Jozefino vprašanje ga je zmedlo. Usta je že odprl, da bi ji povedal, kaj se je v lopi z njim zgodilo, toda misel, da bi se mu mlada žena morda smehljala, ko bi ji govoril o tako neverjetnih dogodkih,

mu jih je zopet zaprla. Izognil se je pravemu odgovoru.

— Saj veste — je dejal — da sem pred nekaj dnevi dobil neko pismo. Ako sem se res spremenil, je spremembo povzročilo to pismo.

Povesil je oči, ker je na Jozefinem obrazu bral, da mu ne verjame tega in bilo ga je sram, da je lagal tej nesrečni ženi.

Ženi je bilo hudo, ko je videla, da ji Froben noče zaupati svoje skrivnosti. Povedati mu je hotela, da jo njegovo prikrivanje bolj boli ko moževa surovost, a usta so ji vztrepetala. Zadušila je besedo. Čez nekaj časa je pozvonila. Strežnici, ki je vstopila, je ukazala, da ji pri-nese klobuk in solčnik in je nato molče odšla.

Froben je ostal sam. Cutil je, da je povzročil nesrečni ženi bolest in bilo mu je žal. Najraje bi zdirjal za njo, da bi jo prosil oduščenja in ji potem povedal vse, kar mu je težilo srce. Toda bilo je že prepozno. Jozefa je izginila na vrtu.

Krog četrte ure se je podal Froben v vrt. Delavci je vprašal, kje je Jozefa. Odvrnili so mu, da je odšla k pastorevi gospe. V vrtu je vladala silna vročina, zato je šel v lopo, ki je bila od vseh strani obsenčena. Vsedel se je na staro mesto. Bil je nemiren. Neki notranji glas mu je šepetal, da deklica danes zopet pride. Utrujen je bil, toda premagoval se je, da ne bi zaspal.

— O, če danes pride — je zašepetal. — Ne bo mi ušla. Izvedeti moram, kaj je in kdo je.

Naslonil se je in začel čitati. Misli so mu begale na vse strani, tako da ni vedel, o čem je čital. Nekaj časa je gledal v knjigo, potem pa je odložil. Oči je zaprl, ko da bi hotel spati.

— Ako pride, mora misliti, da spim — je dejal tiho. — Drugače se ne prikaže in jaz bi zastonj čakal.

Ležal je. Spanec ga je močno napadel in je moral napeti vse sile, da ga je premagal. Zdelo se mu je, da že več ur leži. Začel je dvomiti, da bi se dekle prikazalo. Naenkrat je listje zašumelo. Previdno je odprl napol oči in je videl, da sta dve fin, beli roki vlekli narazen vejice. V odprtini se je prikazal blede obraz. Froben je naglo zaprl oči, da se ne bi izdal. Listje je še enkrat zašumelo, potem pa so se slišali v pesku tihi koraki. Za kratek trenutek je zopet odprl oči in pri vhodu v lopo je zagledal črno postavo z zelenim pajčolanom. O, kako mu je udarilo srce! Bal se je, da mu razžene prsi. Zakričal bi, skočil kvišku in planil proti ljubljeni deklici, a ni smel, ker bi se dekle ustrašilo. Nepremično je ležal in čakal, nemirno in težko, kakor morda še nikdar v življenju.

blizala. Plavala je ko senca. Ko je pri zavesti, ga je strah zapu-se mu je približala, je Froben z stil. Postava je molče klečala in napol odprtimi očmi videl, da ji se po vsem telesu tresla. Froben je obraz zardel. Krog ustnic ji jo je dvignil, prav nežno, ko da je poigral nasmešek. Dolgo ga bi imel v rokah majhnega o-je gledala. Slišal je globok troka in jo je posadil poleg se-vzdih, potem je stopila čisto be na klop. Radostno jo je pri-tisnil k sebi in jo poljubil.

— O, naposled sem te vendar dobil, ti ljubi otrok! — je vzkliknil ves prevzet od veselja.

— Nisi podoba iz sanj, kakor se mi je prej dozdevalo. Ti si živa. V rokah te držim ko takrat in ljubim te ko takrat in srečen sem, da tudi ti mene ljubiš!

Hrepeneče je zrl črno postavo, ki se je tresla v njegovih rokah. Molčala je in se trudila, da bi se mu izvila.

— Ne, sedaj te ne izpustim — je šepetal Froben s solzami radosti v očeh. — Trdno te bom držal in te niti svet ne iztrga iz mojih rok. O, kako sem si želel tega trenutka! Toda sedaj mora biti konec prikrivanja. Str-gaj z oči to nesrečno masko, da bom videl oči, o katerih mislim, da se zrcali v njih raj.

Z roko se je dotaknil črne maske. Žena je zbrala vse moči, da bi se iztrgala, toda Frobnova roka se je trdno oklepala nje-nega pasu. Borila se je, a naposled omagala. Mladenčevo hrepenenje, da bi videl oči one uboge, nesrečne deklice, ki jo tako neizmerno ljubi, je bilo močnejše. Teško je dihala, ko je čutila, da ni rešitve. Froben je

potisnil klobuk nazaj, masko je odpel in zagledal — obraz pri-jateljewe žene.

UNSAFE at HOME

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrti in žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je umrl naš ljubljani soprog in dobri, skrbni oče in brat

Valentin Poje

Zatisnil je svoje blage oči dne 21. februarja 1944 po dolgi in mučni bolezni. Pogreb se je vršil dne 26. februarja iz Joseph Žele in Sinovi pogrebnega zavoda v cerkev sv. Jeronima ter od tam po opravljeni slovesni zadušnici na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen v Babnem polju pri Ložu na Notranjskem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najlepše zahvalimo vsem sorodnikom in prijateljem, ki so položili tako krasne vence cvetja h krsti ljubljene soproga in očeta. Ta dokaz vaše ljubezni napram pokojniku nam je bil v veliko tolažbo. Zahvalo naj sprejmejo sledeči: Mr. in Mrs. Jack Poje, Mrs. Josephine Poje, Mrs. Louise Poje in družina, Mr. in Mrs. Mellon Poje, Mr. in Mrs. Stanley Poje, Conneaut, O., Mr. in Mrs. Vincent Poje, Mr. in Mrs. Richard Poje, Austin Co. Girls, Mr. in Mrs. A. Caldwell, Mr. in Mrs. T. M. Pinney, družini Kadunc in Kovach, Lovko družina, družina Stanley in Mrs. Heil, Mr. in Mrs. Jacob Troha in družina, Mr. in Mrs. John Zaman in družina, John Troha in družina, Mr. in Mrs. Frank Pausič in družina, J. Žele in družina, družina Lekan, Mr. in Mrs. Fred Perušek, Willoughby, O., Mr. in Mrs. Leo Perušek, Mr. in Mrs. John Marolt, Mr. in Mrs. Louis Perusek, Mr. in Mrs. Al Tianello, Mrs. Caroline Tekaucić in družina, Mr. in Mrs. Anton Gospodarič, Mr. in Mrs. Jim Gospodarič, Parker Appliance Co., Mr. in Mrs. Srečko Erzen, družini Kokal in Jaklič, Mr. John Rackar in Mrs. Henrietta Rackar, Mr. in Mrs. Frank Summers, ter Mr. in Mrs. Wm. Kobe, Mr. Joe Strazisar st., in Mr. in Mrs. Joe Strazisar ml., Mr. in Mrs. F. Novak in družina, G. A. Bryant, Mr. in Mrs. Anton Zaplata, Mr. in Mrs. M. Specht, Miss Eileen McCarthy, Miss Evelyn Vrhovc, Jelerčič družina, Mrs. Collett in Betty, sosedje, Tyler Co., društvo V boj št. 53 SNPJ, društvo Waterloo Camp št. 281 WOW, Mr. in Mrs. Pinney in Mrs. Ruby Proper, Lakeland.

Louis Poje, Frank Baznik, Joe Stražišar in družina, Anton Gole, Mr. in Mrs. Vincent Poje, Mr. in Mrs. J. Cebulj in hči, Mr. in Mrs. Urbas, John Troha in hčere, Mrs. Anna Podboršek, Mr. in Mrs. Joe Knaus, Mr. in Mrs. Jos. Leskovec, Miss Betty Poje, Mrs. Markel, Mr. in Mrs. J. P. Miklich, Mrs. L. Simončič, Mr. Jos. Medved, Mr. in Mrs. John Braidich, Mr. in Mrs. A. Novak, Mrs. Jennie Novak, Madison, O., Mr. in Mrs. Jack Poje in družina, Mr. in Mrs. Stanley Poje, Mr. in Mrs. John Strle, N. Madison, O., Mr. in Mrs. Matt Mavko, Frances Braidish in družina, Mrs. Mary Perušek, Mr. Philip Troha, Mrs. Frances Grebenc, Mr. in Mrs. Maver, Mr. in Mrs. Jack Troha, Mr. in Mrs. Srečko Erzen, Mr. in Mrs. John Nestor, Mr. in Mrs. Slejko, Mr. in Mrs. Mel. Poje, Mr. in Mrs. John Stere, Painesville, O., Fannie Horvat, Jennie Verhovec, Mr. in Mrs. Gartroza, Mrs. Jennie Troha, Barberton, O., Mr. in Mrs. Ed. Skodlar, Katie Mlakar, Mr. in Mrs. Lang, Tom Lipovic, Mr. in Mrs. J. Kepic, Mr. in Mrs. Erjavec, Mrs. Anton Troha, Barberton, O., Mr. in Mrs. John Toni, Mr. in Mrs. Frank Kadunc st., Mr. in Mrs. Frank Markic, Mr. in Mrs. Frank Kadunc ml., ter Mrs. Amelia Terbižan, ki je darovala \$5 v sklad za pomožno akcijo JPO,SS.

Lepa hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu in sicer: Frank Barbič, Anton Lovko, Joe Strazisar st., Vincent Poje, Mel. Poje, Mathew Specht, Matt Lekan, A. B. Oliver, Frank Pausic in Stanley Poje.

Hvala vsem, ki so prišli kropit pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Najlepša hvala pogrebniemu zavodu Jos. Žele in Sinovi za vzorno urejen pogreb in najboljšo vsesfransko poslugu. Hvala sobratom društva V boj št. 53 SNPJ in društva Waterloo Camp št. 281 WOW, ki so nosili krsto.

Ljubljani soprog, oče in brat! Kruta smrt Te je iztrgala iz naše srede in odnesli so Te tja na njivo smrti k večnemu počitku. Naš dom pa je tako prazen in naša srca tako žalostna, a v očeh grenke solze, vsaj Te zastonj iščejo. Tolaži nas zavest, da se snidemo enkrat na kraju večnega miru in blaženstva — nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

ANA, soproga; ELEANORE, poročena Proper, in LILLIAN, hčerki;

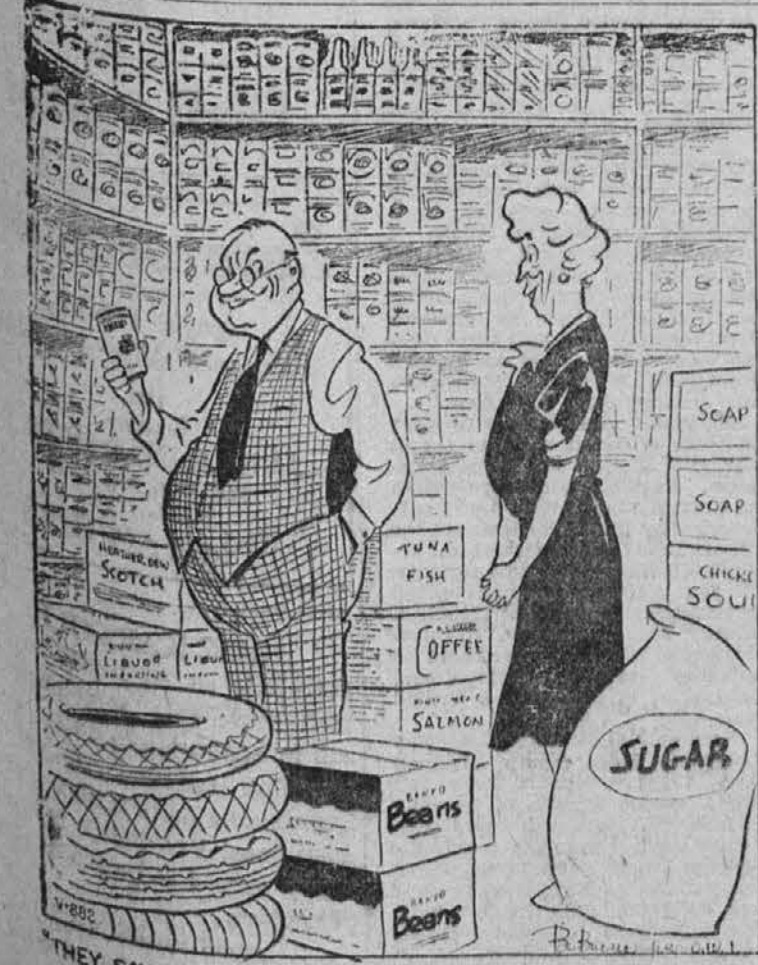
JAKOB, brat; v stari domovini zapuša sestro Nežiko, in dva brata, Janeza in Jožeta.

Cleveland, Ohio, dne 21. marca, 1944.

General MacArthur Watches Bombing

Soundphoto—Shown above are (L. to R.): Vice Admiral Kineaid, Rear Admiral Berkeley and Gen. Douglas MacArthur as they watched the naval bombardment prior to the landing of elements of the U. S. 1st Cavalry Division in the Admiralty group.

U.S. PRODUCTION SINCE PEARL HARBOR (JANUARY 1942-JANUARY 1944)

VRAŽJE DEKLE

Zgodovinski roman

ILKA VAŠTETOVA

(Nadaljevanje)

Kaj store zdaj z Matijo? Ali ga pahnejo v samostansko ječo? Ali ga razpno na sramotilni križ?

Zaprta je okno in se oblečena vrgla na posteljo. Strah jo je stresal kakor mrzlca — in kes in obup.

Proti jutru se je pomirila. Ali ni gvardijan napovedal Mariji kot prihodnjemu kazni "consilium abeundi"? Spodijo ga iz samostana, oziroma mu svetujejo, naj gre. Nu, Matija ni, da bi ostal pri menihih. Kazen ne bo tako huda.

Ampak — pater Jurij! To je bilo zopet njegovo vohunstvo.

"Tega si privoščim!" je sklenila in nekdanji "divjak" se je oglašil v njej, poln porednih domislekov.

Drugega dne je bila nedelja. Zjutraj je šla z Mico k zornici. Po maši pa je krenila naravnost proti Zatonu h Katki.

Katka je pred kočjo z lopato odmetavala sneg in delala jakre, da bi se voda otekala proti cesti.

"Danes si pa zgodnja!" je pozdravila Marijo.

"Ali imaš kaj gnoja na vrstu?"

"Gnoja? Seveda. Čemu pa ti bo?"

"Psst!"

Marija je pritisnila prst na usta in pošepetala nekaj Katki na uho.

"Hahaha! Ti si pa res vsa vražja!" se je zasmejala Katka in odšla z lopato v roki s prijateljico na vrt.

Ko so ljudje šli od druge maše, se je Marija vračala s Katko v mesto in stiskala k sebi s cunjjo zavezan lonček. Vso pot je Katka brbljala in se smejala, da jo je silil kašelj.

Doma sta že v veži začuli iz jedilnice moške glasove. Katka je smuknila v kuhinjo.

Marija je prebledela. Biriči? Postavila je lonček v teman kot in za trenutek postala. Potem je stisnila ustne in pogumno odprla vrata v jedilnico.

"Halo, tu je!" je vzkliknil gvardijan. "Naše želje so vas priklicale, mater spiritualis."

Vsa blede je zrla v smehljajoče se obraze: gvardijan, pater Jurij, njen mož — ne, nista jo prišla tožiti.

"Kje pa si bila?" jo je vprašal mož in ji odzval muf in mantiljo.

"Pri Katki."

Njegovo lice se je stemnilo. Ošabno je dejal:

"Ni mi všeč, da hodiš tja. Hči

navadnega težaka vendar ni primerna družba za mojo ženo. Vse mesto se zgraža nad tvojim prijateljstvom z njo."

"Vse mesto?" ga je pogledala v resničnem začudenju. "Kaj briga tuje ljudi moje prijateljstvo?"

"Zelo si naivna. Pomisli vendar, koliko to škoduje mojemu ugledu, ako občeješ z ljudmi, ki so po stanu tako nizko pod nami. Poleg tega je oglaševal prevratnik, pol protestant, pol pogan."

"Ni lepo, da tako govoriš o njem! Saj ga ne poznaš."

Kopriva se je posmešnil. "Morda bolje nego ti, čeprav ga še nisem videl. Poznaj ga moji akti."

"Ovadbje? Gotovo so lažnjive. Gašper je dober človek. Srce ima in pamet in velike svobodne misli."

"Filozof! Hehehe! Kmetiški filozof!" se je rogala pater Jurij.

"Eh, luterski prfekucuh je. Njegov oče je bil stiški cistercijan, ki je živel s svojo ljubico in z otrokom — kakor večina drugih patrov — svobodno življenje v stiskem samostanu, dokler ni prišel na vizitacijo sam oglejski patriarh in razgnal lutersko sodrgo. Nu, zdaj veš, kdo je tvoj Gašper: luterska kri patra Celestina."

"Gašper je modrijan, mislec," je zatrjala Marija.

"Brezverec je," je prebil pater Jurij.

"Ni res, čestiti oče. On je svojevrec. Vsi veliki filozofi so bili svojeverci: Budha, Sokrat, Kristus, Mohamed, Spinoza."

"In — Gašper! Hehehe!"

Marija je skomignila z rame.

"Ne rečem, da je tako silen prevratnik človeške družbe, kakor se bili oni. Svojevrec pa je tudi on. Mislec, ki živi strogo po zakonih svoje duše."

"Aha! Le da se ti zakoni ne ujemajo vselej z obče priznanimi zakoni njegove okolice."

"Ujemajo se z njegovo potrebo, ki mu jo je zapisal v kri najvišji zakonodajalec — narava."

"Mater spiritualis, iz vas govori holandski žid Spinoza," je resno opomnil gvardijan.

"Čestita gospoda, čas je, da nam moja žena postreže še s čim drugim nego z lažno filozofijo. Marija, prosim, poskrbi za dober predjužnik!"

Tistega dne — bil je novega leta dan — je bila pri mestnem sodniku velika gostija. Na kosilo so bili povabljeni vsi gospod-

Beachhead Nazis Taken For a Ride

ITALY—Captured in the savage fighting on the Anzio-Nettuno beachhead, these German soldiers are going aboard a big U. S. landing craft, entering by the raping bow gates, to be shipped to a prisoner of war camp. Latest German attempts to wipe out the beachhead met with no better success than previous attempts.

Army Nurse's Escape "Amazing Story"

PITTSBURGH, PA. — Lt. Gertrude Dawson, Army Nurse Corps, of Vandergrift, Pa., is home after an amazing escape through Nazi-occupied territory. She was a passenger on a plane which crashed landed in Albania after missing the landing field at Bari, Italy. The story of the party's escape has been told by a British parachutist who led them to safety. Lt. Dawson would not confirm any of the details of the escape. She says only "isn't that an amazing story?"

je svetovalci. Tudi pristav je dobil vabilo in se mu odzval.

Marija je ostala doma in povabila Katko na kosilo. Pomagali so stari Mici v kuhinji in napikle so za samostan zavitke z okusnim mesnim nadevom, jih zložile v veliko pekvo in jih polile z gosjo mastjo ter še enkrat popekle.

Nato je Marija pokrila pekvo s pokrovko, jo postavila na leseno ploščo ter jo s ploščo vred sama zanesla čez cesto v samostan. Pod pazduho je stiskala zavezan lonček.

"Hvaljen Jezus! Oh, gospa Koprivovka! Pa kar sami prinesejo!" jo je pozdravil vratar.

"Kar brž naj nesejo tole v kuhinjo na gorko. Ne sme se shladiti, sicer ni dobro. Ploščo naj mi pa takoj vrnejo. Če pridejo kmalu, počakam, drugače pa uidem. Bodo pa po kosilu poslali ploščo s posodo vred nazaj."

Izročila je vratarju ploščo s pekvo.

"Hehehe! Že tečem," se je smejal pater in odšklepetal po dolgem hodniku.

Komaj je zaprl za seboj steklena vrata na koncu hodnika, že je Marija skočila — tiho kakor mačka — v govorilnico in skozi njo v drugo siromašno opravljeno sprejemnico ter odprla vrata na stebričast hodnik. Tiho jih je zaprla in se previdno ozrla. . . . Nikogar.

V dveh skokih je bila za oglom in odprla je počasi vrata v refektorij. . . . Prazno.

Že so se vrata zaprla za njo.

Ko je odzvonilo poldne, je Katka še nekoliko počakala, potem je prinesla iz Marijine spalnice majhno, lično uro s tankimi stebriči in krasno cizeliranim pozlačenim nihalom ter jo postavila v prvo sobo na mizo. Nihalo se je zagugalo in ustavilo. Ura ni šla.

Katka je stekla čez trg in potegnila za samostanski zvonec. Dolgo je čakala. Potegnila je še enkrat in zopet čakala.

Naposled so se vrata odprla. "Gospa Koprivovka prosijo prav lepo, da bi prišli gospod pater Jurij takoj k njim. Ampak takoj, prosijo, ker sicer bo prepozno."

In odhitela je.

Vratar je zmajal z glavo in zaprl vrata. Kmalu so se zopet odprla in pater Jurij je stopil čez zasneženo cesto.

Katka mu je odprla in ga peljala v jedilnico.

"Gospa pridejo kmalu. Potrli so tole urico, ki so jo za Božič dobili od gospoda v dar. Zda pa se bojijo povedati gospodu in njih, gospod pater, prosijo, da jim popravijo uro, še preden se vrnejo gospod z gostije."

"Tako, tako. Nu, sem mislil, da je kaj hujšega. Kaj pa so počeli z uro, da so jo potrli?"

"Gledali sva kolesje, pa so sunili z nožičkom vanje. In takoj se je ura ustavila."

"Hm. Naj skoči v samostan in vratar naj ji da zabojček s finejšim orodjem!"

Katka je nemudoma izpolnila povelje.

Kmalu je bilo razloženo vse kolesje pred patrom na mizi. Potolkel je nekaj — popravil škodo ter uro zopet sestavil — saj je bil pekdaj urarski pomočnik.

Marija ni prišla. "Menda je gospe slabo od strahu," je prišepetala Katka patru, ko se je poslovil.

"Aha! Rešpekt pred možem nikdar ne škoduje," se je smejljaj s svojim večnim smehljajem.

Pri vходу je vprašal vratarja:

"Ali ste mi vse pojedli?"

"Se smo ti pustili. Na mizi te čaka. Pokril sem, da se ne shladi. Tistile mesni zavitki gospe Marije so izborni."

Pater Jurij je pokimal in odšel v refektorij. V refektoriju ni bilo nikogar več.

Smehljaje je sedel za mizo, se pokrižal in hitro zmoli kratko molitev. Smehljaje je iztegnil roklo nad pekvo gospe Marije in prijel za pokrovko.

Odkril je —

Kakor bi ga gad pičil, je skočil pokonci in treščil pokrovko nazaj.

"Prokleta čarovnica!"

Njegov košeni obraz je bil spačen od gnusa in strašne jeze. Pahnil je stol od sebe, se za-

drvil skozi vrata in jih zaloputnil za seboj.

Glazen tresk z vrati je udušil grohot, ki se je razlegal po zapuščenem refektoriju.

Smeje je skočila Marija iz široke zidane peči in brž smuknila za patrom skozi vrata. Tiho je odprla vrata v govorilnico in jih zopet zaprla, preden se je kdo pokazal na hodniku. Nihče je ni videl, ko je odpahnila samostanska vrata in stopila na cesto.

V refektorij pa je na patrovo kričanje po samostanu pritisnil skoraj ves meniški zbor. Vprčo gvardijana je pater Jurij še enkrat odkril pokrovko: Črvi in ostudni deževniki so lezli po jedi . . . zadišalo je po gnoju . . .

"Fej!"

"Jo!"

"Hudičovo delo!"

"Čarovnija!"

Kričali so vsi vprek. Le gvardijan je molčal. Pater Jurij je pokrtil pekvo.

(Nadaljevanje)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonдов in vojno-varčevalnih znank!

V blag spomin

ob drugi obletnici kar je umrl naš preljubljeni in nikdar pozabljeni vnuk, sinček in brat

Ronald Dissauer

ki je tako nesrečno zatisnil svoje blage oči dne 19. marca 1942.

Mimoli sta že dve leti, odkar ti mali ljubljenček v grobu hladnem počivaš.

V tako nežni mladosti si se moral ločiti od nas, ki smo Te tako neizmerno ljubili.

Ni dneva, ne noči, da bi se Te ne spominjali.

Enkrat bomo se združili, v raju nebeškem, mali Ronnie, tedaj bo veselje, ob snidenju, nikdar več se ne bomo razdružili!

Zalujoči ostali:

Anna Podboršek, stara mati Frank in Katherine Dissauer starša

Jerry, brat

Cleveland, Ohio, dne 20. marca 1944.

Mali oglasi

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 5376-5377
Ob večerih: ME. 4767

Naprodaj je

lepo trgovsko poslojpe, ležeče ob prometni cesti, v katerem sta dve trgovini, zraven je pa dvonadstropna hiša in garaža. Vsa poslojpa so v najboljšem stanju. Krasna prilika za podjetnega rojaka, kateri hoče dobro investirati svoj denar. Lastnik prodaja iz razloga, ker ne živi v mestu. Za informacije pokličite IV. 3389, po 6. uri zvečer.

Proda se

delikatesno trgovino, z grocerijo in mesom za sendviče. Pokličite ORchar 6440. Proda se radi bolezni. Zelo prometno prostor, in sedanji lastnik je na temu mestu devet let.

ALAN'S BEAUTY SALON

187th vokal St. Clair in Nottingham Rd.
Kompetno Permanent Waving in lepoto delo.
KEMmore 5310

THE DELL BRAMLEY

FLORAL SHOPPE

1264 EAST 71st STREET
nasproti St. Francis cerkve
Cvetlice in venci za vse slučaje
Mrs. F. A. Bramley, poslovođkinja

THE VOGT ELECTRIC

DISTRIBUTING CO.

8830 Euclid Ave.
SWEETbriar 1434
Popravljamo vakuumne avtne in hišne radio aparate — posebnost na "phono-combination"

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Za Velikonoč

Se spomnite naših mož v armadi z zabojem pristinih Florence Barrie čokoladnih bonbonov. Mi pošljamo vso posodo kamor se dostavlja U. S. pošto.

INTERNATIONAL

PARCELS SERVICE

49 Old Arcade, Cleveland 14, Ohio

Buy Your Share in "Our SUBMARINE CHASER"

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. If, at the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—you owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

Za delavce

Išče se žensko

veščo v prodajanju, za izvršno službo. Katere zanima, naj pokliče CH. 6511, ob večerih pa ED. 1483. Mr. Van.

MOŠKE IN ŽENSKO

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, ste fizično sposobni za delo, ga imamo za vas.

Zgledite se na EMPLOYMENT OFFICE 1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

Delavca se išče

da bi delal na farmi. Lahko delo, v štali pri živini in po vrtu. Zgledite naj se od 4. do 5. ure popoldne na 1049 E. 185 St.

Podjeten mož

dobi službo za prodajanje komercialne zimske vrata in morebitne za okna. Izdelek je prvovrsten. Za podrobnosti pokličite CH. 6511, ob večerih pa ED. 1483. Mr. Van.

OSKREBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv. šest večerov na teden

DOWNTOWN: 750 Huron Rd. ali 700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEEN

Delni čas: 1588 Wagar Rd., Rocky River

Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prijavljajte.

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo. državljanstva zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 201

Mali oglasi

Zavarovalnina

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam

itd. preskrbi JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE. POKLICITE: ENdicott 0718

VSE KARKOLI potrebuje se od zobozdravnika bodi izveljenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobiti v vsaki polni zadovoljstvo pri zobozdravniku, ne da bi izgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno kadar vam čas pripušta. Urno ni naslov:

vhod na 62. cesti Knausovo poslojpe

6131 St. Clair Ave.

"NEXT TIME, MAYBE YOU'LL BUY BONDS WITH YOUR EXCESS PURCHASING POWER. BEFORE I GET TO YOU."